

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Vliv zavedení eura v České republice na podniky

Bakalářská práce

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Martin Kozel**

Vedoucí práce: Ing. Blanka Brandová, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Martin Kozel**
Osobní číslo: **E16000469**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **B6208R085 – Podniková ekonomika**
Zadávající katedra: **katedra ekonomie**
Vedoucí práce: **Ing. Blanka Brandová, Ph.D.**
Konzultant práce: **Václav Michálek**
Obchodní ředitel - DRUŽSTEVNÍ ZÁVODY DRAŽICE - strojírna, s. r. o.

Název práce: **Vliv zavedení eura v České republice na podniky**

Zásady pro vypracování:

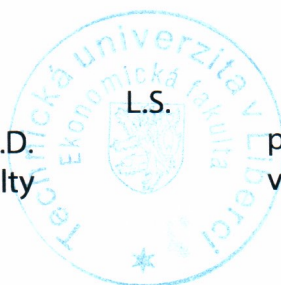
1. Stanovení cílů a formulace výzkumných otázek.
2. Základní teoretická východiska.
3. Analýza vlivu zavedení eura na podniky.
4. Případová studie.
5. Formulace závěrů a zhodnocení výzkumných otázek.

Seznam odborné literatury:

- FAJMON, Hynek a Ivana PEČINKOVÁ. 2012. *Euro versus koruna: dilemata jednotné měny v době dluhové krize*. 4. rozš. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-80-7325-265-6.
- LACINA, Lubor a Petr ROZMAHEL. 2010. *Euro: ano-ne?* Praha: Alfa ISBN 9978-8087197-26-4.
- MARSH, David. 2016. *Euro: boj o osud nové globální měny*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-80-7325-277-9.
- PROQUEST. 2018. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2018-09-30]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz/>
- ŘEŽÁBEK, Pavel. 2010. *Měnová politika a její interakce s politikou fiskální*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1894-4.
- STIGLITZ, Joseph Eugene. 2016. *The euro: how a common currency threatens the future of Europe*. New York: W. W. Norton & Company. ISBN 978-0-393-25402-0.

Rozsah práce:	min. 30 normostran
Forma zpracování:	tištěná / elektronická
Datum zadání práce:	1. října 2018
Datum odevzdání práce:	31. srpna 2020

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan Ekonomické fakulty

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2018

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS STAG se shodují.

13. 4. 2019

Martin Kozel

Poděkování

Rád bych poděkoval své vedoucí bakalářské práce Ing. Blance Brandové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích. Dále děkuji za pomoc s obsahovou a stylistickou stránkou mé práce. Poděkování patří také mému odbornému konzultantovi Václavu Michálkovi ze společnosti Družstevní závody Dražice - strojírna s.r.o. za jeho spolupráci a poskytnutí cenných informací, které byly důležité pro vypracování případové studie.

Anotace

Bakalářská práce je věnována tématu vlivu zavedení eura v České republice na podniky. Hlavním cílem této práce je zhodnotit připravenost české ekonomiky a podnikatelských subjektů na zavedení eura. Práce je členěna do několika teoretických kapitol, které shrnují podmínky vstupu do eurozóny a připravenost České republiky na jejich plnění. Dále je zde věnován prostor pro uvedení výhod a nákladů, které zavedení eura přináší. Praktická část je zaměřena na vliv, který by případné zavedení eura v České republice mělo na podnikový sektor. V této části je také zpracována případová studie podniku, kde je například poukázáno na možné řešení kurzového rizika, které je pro české podniky v rámci mezinárodního obchodu velice důležité.

Klíčová slova

Česká republika, euro, eurozóna, export, forward, import, inflace, kurzové riziko, maastrichtská kritéria, mechanismus směnných kurzů, SWOT analýza.

Annotation

The Influence of Euro Adoption in the Czech Republic on Businesses

This bachelor thesis is devoted to the topic of influence of euro adoption in the Czech Republic on businesses. The main goal of this thesis is to evaluate readiness of the Czech economy and businesses for the adoption of euro. This thesis is divided into several theoretical chapters, which summarize the conditions for joining the euro area and readiness of the Czech Republic to fulfill them. In addition, there is a chapter that introduces the benefits and costs of adopting the euro. The practical part is focused on the influence that adopting euro might have on businesses. There is also a case study which is focused on possible solution to exchange rate risk which is very important for Czech businesses within the international trade.

Keywords

Czech Republic, euro, euro area, export, import, inflation, exchange rate risk, Maastricht criteria, exchange rate mechanism, SWOT analysis.

Obsah

Seznam obrázků.....	10
Seznam tabulek.....	11
Seznam zkratk.....	12
Úvod	13
1 Základní informace o euru.....	15
1.1 Eurozóna	16
1.1.1 Historie	16
1.2 Mince a bankovky.....	17
2 Proces zavedení eura	18
2.1 Podmínky přijetí eura.....	18
2.2 Plnění maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou.....	19
2.2.1 Kritérium cenové stability	19
2.2.2 Kritérium stavu veřejných financí	20
2.2.3 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb	21
2.2.4 Kritérium stability měnového kurzu.....	22
3 Výhody zavedení eura	25
3.1 Snížení rizika měnových krizí	25
3.2 Stabilita měny	26
3.3 Spolurozhodování o měnové politice eurozóny.....	26
3.4 Tlak na lepší hospodaření se státním rozpočtem	26
3.5 Cenová porovnatelnost	26
3.6 Levnější cestování.....	27
4 Rizika a náklady zavedení eura	28
4.1 Zapojení do Evropského stabilizačního mechanismu.....	28
4.2 Ztráta samostatné měnové politiky	28
4.3 Riziko vnímané inflace	29

4.4	Rozdíl ekonomických úrovní a špatná synchronizace ekonomického cyklu.....	29
5	Vliv zavedení eura na podnikový sektor	31
5.1	Eliminace kurzového rizika	31
5.1.1	Zajištění kurzového rizika pomocí forwardu.....	31
5.2	Eliminace transakčních nákladů	32
5.3	Eliminace nákladů za vedení více účtů.....	32
5.4	Zjednodušení účetnictví	32
5.5	Zvýšení cenové transparentnosti.....	33
5.6	Snížení nákladů na obstarání kapitálu	33
5.7	Ostatní jednorázové náklady.....	33
6	Případová studie	35
6.1	Představení podniku.....	35
6.2	Import.....	35
6.3	Export.....	35
6.4	Řešení kurzového rizika v praxi	37
6.5	Vliv pohybu kurzu CZK/EUR	37
6.6	Připravenost společnosti DZD na zavedení eura v České republice.....	38
6.7	SWOT analýza.....	39
6.7.1	Silné stránky	39
6.7.2	Slabé stránky	39
6.7.3	Příležitosti.....	40
6.7.4	Hrozby	41
6.8	Shrnutí případové studie	41
	Závěr.....	43
	Seznam použité literatury	45

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Vývoj kurzu EUR/USD	16
Obrázek 2 - Nominální měnový kurz CZK/EUR	23
Obrázek 3 - Časový plán přijímání eura	24

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Vývoj inflace.....	20
Tabulka 2 - Saldo sektoru vládních institucí	21
Tabulka 3 - Dluh sektoru vládních institucí	21
Tabulka 4 - Dlouhodobé úrokové sazby státních dluhopisů.....	22

Seznam zkratek

CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DZD	Družstevní závody Dražice - strojírna s.r.o.
ECB	Evropská centrální banka
ERM II	Evropský mechanismus směnných kurzů II
ESM	Evropský stabilizační mechanismus
EUR	euro
HDP	hrubý domácí produkt
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
USD	americký dolar

Úvod

Česká koruna přináší pro podniky v rámci zahraničního obchodování několik úskalí. Jedním z nich je nutnost řešení rizik, které jsou s obchodním v jiné než domácí měně spojeny. Vzhledem k otevřenosti české ekonomiky a dosavadnímu nevstoupení do eurozóny je téma přijetí eura v České republice často diskutovaným tématem. Tato bakalářská práce vznikla za účelem většího přiblížení této problematiky a poukázání na vliv, který by přijetí eura v České republice mělo jak na podniky, tak také na ostatní subjekty.

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení připravenosti české ekonomiky a podniků na zavedení eura v České republice. Stanovenou výzkumnou otázkou je, zda jsou české podniky připraveny na vstup do eurozóny a zda se tato změna projeví pozitivně zvýšením jejich konkurenceschopnosti na zahraničních trzích. Samotné podniky působící na zahraničních trzích uvádějí, že jsou na vstup České republiky do eurozóny připraveny a vliv, který by zavedení eura přineslo, vnímají jako pozitivní. Pro dosažení cíle a odpovědi na výzkumnou otázku je využito převážně deskripce a analýzy. Další využitou metodou je kvalitativní výzkum v podobě nestrukturovaného rozhovoru s obchodním ředitelem společnosti, která má dlouholeté zkušenosti s obchodováním na zahraničních trzích.

V teoretické části, která je zaměřena na přiblížení problematiky od vzniku eura, přes možné výhody a rizika, až po možné makroekonomické dopady na ekonomiku vstupujícího státu do eurozóny, je také zpracována podkapitola, která na základě zjištěných ekonomických informací zkoumá připravenost České republiky z pohledu plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

V páté kapitole jsou dopady na podniky rozebrány z obecného hlediska a následně je vytvořena případová studie. V případové studii, která je rozepsána v šesté kapitole, je rozebrána situace konkrétního podniku. Tento, podle počtu zaměstnanců, velký český podnik se specializuje na výrobu ohřívačů vody, lidově známo jako bojler. Jedná se o dominantní podnik v oboru a v České republice pokrývá více jak 50 % trhu s ohřívači vody. V případové studii je uvedeno, jak společnost Družstevní závody Dražice - strojírna s.r.o. řeší dosavadní zahraniční obchod, kurzové zajištění, jaké problémy způsobují výkyvy kurzu CZK/EUR a zda je společnost připravena na zavedení eura v České republice.

Pro lepší představu vlivu přijetí eura na české podniky je důležité zmínit, že česká ekonomika se řadí do kategorie velmi otevřených ekonomik. Fassmann a Ungerman (2018) ve své publikaci uvádí, že poměr vývozu k HDP je v České republice na hodnotě 83 %.

Vysoká závislost na zahraničním obchodu české ekonomiky je jedním z hlavních argumentů pro přijetí eura. Česká ekonomika je vysoce provázána s eurozónou. Podle dat ČSÚ (2019) české podniky v roce 2018 vyexportovaly 84,1 % z celkového zahraničního obchodu do zemí Evropské unie a z toho 77,8 % do zemí eurozóny. Resp. 65,5 % z celkového exportu bylo určeno pro zahraniční trh v rámci eurozóny. Import ze států Evropské unie tvoří pro Českou republiku 64,3 % z celkového světového importu a z toho 75,9 % tvoří import ze zemí eurozóny. Z těchto dat vyplývá, že 48,8 % z celkového importu do České republiky pochází ze států eurozóny.

Takto vysoká míra propojení zahraničního obchodu se zeměmi eurozóny zvyšuje pravděpodobnost sladění hospodářského vývoje české ekonomiky a eurozóny jako celku. Vysoká sladění ekonomik by měla snížit veškerá rizika a náklady na co nejmenší hodnotu. Pro Českou republiku to přináší možnost snazšího přechodu na společnou měnovou politiku a potenciální úspory, které jsou spjaté s odstraněním kurzového rizika nebo snížením transakčních nákladů. Otevřenost české ekonomiky může také zapříčinit významný přísun investic ze zemí eurozóny, pro které může být Česká republika více zajímavá než doposud. (ČNB a MF ČR, 2018)

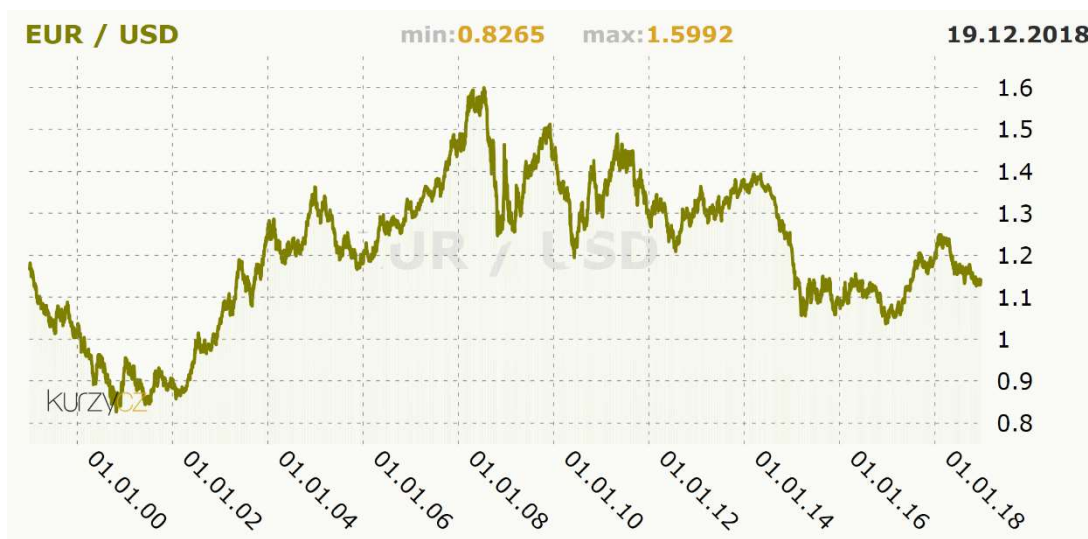
Dalším faktorem pro lehkou implementaci eura je fakt, že Česká republika udržuje v zásadě podobný vývoj inflace a hodnotu nominálních úrokových sazeb jako eurozóna. Náš bankovní sektor je dlouhodobě stabilní, a proto by měl být odolný vůči možným ekonomickým šokům, které by mohly českou ekonomiku při vstupu do eurozóny postihnout. (Fassmann a Ungerman, 2018)

1 Základní informace o euru

Euro se mezi celosvětovými měnami řadí k těm nejpoužívanějším na světě ihned po americkém dolaru. O politiku, stabilitu a chod eura se stará Evropská centrální banka (ECB) se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu. Euro je oficiálním platidlem v zemích eurozóny. To znamená, že euro využívá 19 z 28 států Evropské unie. Dalších sedm zemí, mezi které patří Bulharsko, Česká republika, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Švédsko, ještě nevstoupilo do eurozóny a euro ještě nevyužívají jako oficiální státní měnu. Po splnění kritérií pro zavedení eura u těchto zemí bude muset být tato měna zavedena. Podle Ministerstva zahraničních věcí ČR (2011) je ale toto tvrzení o nutnosti vstupu do eurozóny sporné, protože stát se musí sám rozhodnout o tom, kdy vstoupí do mechanismu směnných kurzů, který je nutný pro vstup do eurozóny. Tento fakt je možné dobře zobrazit na příkladu Švédska, které je ekonomicky velice vyspělé, ale vstup do eurozóny zatím nepodstoupilo. Zbylé dvě země (Dánsko a Velká Británie) si vyjednaly výjimku při vstupu do Evropské unie, která jim umožňuje ponechání si původní měny. (Euroskop, 2018)

Euro není oficiálním platidlem pouze v zemích eurozóny, ale také v malých evropských státech jako jsou Monako, San Marino a Vatikán. Bez dohody s Evropskou unií využívají euro Andorra a Černá hora a Kosovo. Mezi další uživatele eura lze zařadit území členských států Evropské unie. Mezi tyto francouzské území patří Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinik, Réunion, Saint-Barthélemy a Saint-Martin. Mezi portugalské země využívající eura řadíme souostroví v Atlantském oceánu Azory a Madeiru. Do španělských území využívající euro patří Kanárské ostrovy a autonomní města Ceuta a Mellila v Africe. (Euroskop, 2018)

Hodnota eura byla historicky velice proměnlivá. Na příkladu s americkým dolarem, euro dosáhlo svého maxima v roce 2008, kdy jeho kurz byl na hodnotě 1,5992 dolarů za euro. V začátcích tomu bylo naopak. Euro od počátku vůči dolaru oslabovalo a tento propad se zastavil koncem roku 2000, kdy byla hodnota eura v poměru k americkému dolaru na své nejspodnější hranici, tehdy člověk dostal za euro pouze 0,8265 dolaru. Na následujícím obrázku 1 je možné vidět vývoj kurzu EUR/USD od doby vzniku eura po konec roku 2018.

Obrázek 1 - Vývoj kurzu EUR/USD

Zdroj: (Kurzy.cz, 2018)

1.1 Eurozóna

Eurozóna neboli euro oblast je část evropské unie, kde státy využívají jednotnou společnou měnu. Pro vstup do eurozóny musí každý stát nejdříve splnit Maastrichtská (konvergenční) kritéria. (Lacina a Rozmahel, 2010)

1.1.1 Historie

Historie zasahuje až do roku 1990, kdy nastal počátek hospodářské a měnové unie. Specifické podmínky a konvergenční kritéria pro zavedení jednotné měny byly podepsány roku 1992 v nizozemském Maastrichtu a v platnost vešly 1. listopadu 1993. Zde byl také dohodnut nejzazší termín vzniku eurozóny na 1. ledna 1999. Ve smlouvě jsou také údaje o podobě hlavního orgánu, který se má starat o chod a stabilitu jednotné měny, tím se stala Evropská centrální banka. Následující body shrnují postupné zavedení eura a vstupy jednotlivých států do eurozóny. (Dědek, 2014)

- 1. ledna 1999 do eurozóny vstoupilo prvních jedenáct států (Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko a Španělsko). Euro bylo nejdříve zavedeno pouze devizově, což znamená, že byly možné jen bezhotovostní platby a žádné mince a bankovky ještě nebyly.
- 1. ledna 2001 se připojilo Řecko.

- 1. ledna 2002 bylo euro zavedeno také ve valutové podobě, což znamená, že byly vyraženy euromince a vytisknuty eurobankovky.
- 1. ledna 2007 se připojilo Slovinsko.
- 1. ledna 2008 se připojil Kypr a Malta.
- 1. ledna 2009 se připojilo Slovensko.
- 1. ledna 2011 se připojilo Estonsko.
- 1. ledna 2014 se připojilo Lotyšsko.
- 1. ledna 2015 se připojila Litva. (Dědek, 2015)

1.2 Mince a bankovky

V oběhu můžeme nalézt celkem osm euromincí. Mezi ně patří mince s nominální hodnotou 1, 2, 5, 10, 20 a 50 centů, které vyjadřují jednu setinu eura a mince s hodnotou 1 a 2 euro. Bankovek je v oběhu celkem sedm s hodnotami 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 euro. (Dědek, 2013)

Koncem roku 2018 přestala ECB vydávat bankovky s nominální hodnotou 500 euro. Takto velkou bankovku většina lidí nevyužije a často je velkým rizikem, aby nebyla využita jako prostředek pro nelegální činnosti, jako je například praní špinavých peněz nebo financování terorismu. (ČTK, 2016)

Oficiálním označením eura je symbol €, podle inspirace řeckého písmene epsilon a má připomínat Řecko, jakožto kolébku evropské civilizace, dvě vodorovné čáry značí stabilitu měny. Mince a bankovky jsou vyráběny na základě povolení Evropské centrální banky. Mince jsou raženy na území státu, kde je euro zaváděno. Rub mincí má každý stát unikátní a nejčastěji jsou zde vyobrazeny státní symboly. (Dědek, 2013)

2 Proces zavedení eura

Zavedení eura je složitý proces, který může trvat desítky let a to hlavně díky podmínkám, které přijetí eura zahrnuje. Členství v eurozóně poskytuje mnoho výhod. Existují zde i nevýhody, jako je neustálý tlak na stát, aby nevykazoval vysoký schodek veřejných financí a snižoval zadluženost. (Dědek, 2013)

Při přechodu na euro se musí respektovat několik principů. Jedním z nich je princip právní jistoty, který zajišťuje, aby všechny podmínky smluv uzavřených před přijetím eura zůstaly stále platné. Zaručuje, že zavedení eura není důvodem pro osvobození od dluhu nebo vypovězení smlouvy. Dále tento princip zajišťuje, že všechny právní nástroje s údaji v českých korunách, zůstanou platné a korunová částka bude přepočtena na hodnoty v eurech podle přesně předem stanoveného přepočítacího koeficientu. (Dědek, 2013)

Dalším principem je tzv. princip minimalizace nákladů. Ten zaručuje, že přechod na novou měnu bude ohleduplný vůči výdajům soukromých subjektů i státních orgánů. Je důležité respektovat tuto zásadu, jelikož každý subjekt je nucen si pokrýt náklady na zavedení eura z vlastních zdrojů. To platí jak pro veřejné, tak i soukromé subjekty. (Dědek, 2013)

Dále je tu princip ochrany spotřebitele, který usiluje o to, aby zavedení eura nebylo zneužito k neodůvodněnému zvyšování cen. Hlavním nástrojem prosazování tohoto principu je povinnost duálního označování vybraných cen a peněžních částek, tedy po oznámení oficiálního přepočítacího koeficientu jsou příslušné peněžní částky uváděny v původní měně i eurech. Spotřebitelé si tak mohou lépe přivyknout na novou měnu. (Dědek, 2013)

2.1 Podmínky přijetí eura

Hlavní podmínkou pro vstup do eurozóny je splnění Maastrichtských kritérií. Ty byly formulovány v protokolu a společně se Smlouvou o Evropské unii podepsány roku 1992 v nizozemském Maastrichtu. Tyto kritéria mají za úkol zajistit, že členský stát je na zavedení jednotné měny dostatečně ekonomicky připraven a nepředstavuje to pro něj nebo ostatní členské státy finanční hrozbu. Následující kapitola je zaměřená na plnění těchto kritérií Českou republikou, a zda momentálně tyto kritéria splňuje. (Lacina a Rozmahel, 2010)

Kritérium cenové stability nařizuje, aby průměrná míra inflace vstupujícího státu nepřekročila během sledovaného roku před zavedením měny o více jak 1,5 procentuálního bodu průměrné výsledky tří členských států, které dosáhly v této oblasti nejlepších výsledků. (Lacina a Rozmahel, 2010)

Kritérium stavu veřejných financí zahrnuje dvě kritéria a pro splnění podmínek je nutné, aby stát splňoval obě kritéria. První kritérium je stav veřejného deficitu, kdy schodek veřejných financí nesmí přesahovat 3 % HDP. Druhým kritériem je hodnota veřejného dluhu, který nesmí přesahovat hodnotu 60 % HDP. (Lacina a Rozmahel, 2010)

Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb nařizuje, že v průběhu jednoho roku před vstupem státu do eurozóny, nesmí průměrná dlouhodobá úroková míra státních dluhopisů přesahovat o více jak dva procentuální body průměrnou úrokovou míru států, které měly nejlepší výsledky v oblasti cenové stability. (Lacina a Rozmahel, 2010)

Posledním kritériem je stabilita měnového kurzu. Zavedení eura je podmíněno minimálně dvouletým setrváním státu v mechanismu směnných kurzů, zkratka toho názvu je ERM II. V anglickém překladu Exchange Rate Mechanism II. V průběhu těchto dvou let musí zapojený stát udržovat kurz své měny v rozmezí $\pm 15\%$ od stanoveného středního kurzu k euru. Dříve se jednalo o pásmo $\pm 2,25\%$, které bylo ale po měnových turbulentích v roce 1993 posunuto až na zmíněné 15% pásmo. Stát by dále neměl dobrovolně měnu devalvovat nebo na kurz jinak tlačit. (ČNB a MF ČR, 2018)

2.2 Plnění maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou

Tato část je zaměřena na situaci v České republice ohledně plnění nutných konvergenčních kritérií, které jsou s konvergencí měny a vstupem do eurozóny spojeny. V době psaní této bakalářské práce ještě nejsou všechna data za rok 2018 k dispozici. Nicméně odhady Ministerstva financí České republiky (MF ČR) byly publikovány v prosinci roku 2018, a tak by měly být velice přesné.

2.2.1 Kritérium cenové stability

Podle MF ČR (2018) toto kritérium Česká republika v roce 2017 nesplnila. Za vysokou míru inflace mohl zejména nadprůměrný růst české ekonomiky a nízká nezaměstnanost, kdy byl převis poptávky nad nabídkou na domácím trhu práce. Na českém trhu práce byla proto velmi malá nezaměstnanost a vysoký počet volných pracovních míst. To mělo za následky zvyšování mezd. Takto vysoká inflace měla také vliv na spotřebu domácností a rostoucí ceny potravin. Česká republika se v roce 2017 řadila ke státům s jednou z největších inflací v rámci Evropské unie.

V roce 2018 byl vývoj inflace podobný roku 2017 a míra inflace se držela na horní hranici, kterou si Česká národní banka (ČNB) stanovila na hodnotě 2 %. V roce 2018 patřila Česká republika nadále ke státům v Evropské unii mezi ty s vyšší inflací.

Podle Českého statistického úřadu (2019) dosáhla průměrná roční inflace hodnoty 2,1 %. V době psaní této bakalářské práce ještě nejsou všechny údaje k dispozici, každopádně Česká republika se přibližuje k průměru tří evropských zemí s nejlepšími výsledky a měla by tato kritéria za rok 2018 splnit. (ČNB a MF ČR, 2018)

MF ČR (2018) předpokládá, že by se inflace v letech 2019-2021 měla díky zvyšování úrokových sazeb ČNB snížit a měla by se pohybovat v rozmezí do 2 %, které si právě ČNB stanovila jako svůj cíl. Ke stabilizaci inflace by také mělo přispět ukončení umělého oslabování české koruny, ke kterému došlo v roce 2017. Dále by také mělo dojít ke zvyšování kritéria, protože se v ostatních zemích eurozóny s nízkou mírou inflace očekává její postupné oživení a zvyšování. Vzhledem k této predikci, by měla Česká republika toto kritérium v letech 2019-2021 splňovat. Růst inflace a porovnání s kritériem znázorňuje následující tabulka 1.

Tabulka 1 - Vývoj inflace

Rok	2015	2016	2017	2018 Predikce	2019 Predikce	2020 Výhled	2021 Výhled
Průměrná inflace vybraných 3 zemí EU dle kritéria cenové stability	-0,9	-0,8	0,6	0,8	1,1	1,4	1,6
Hodnota kritéria	0,6	0,7	2,1	2,3	2,6	2,9	3,1
Česká republika	0,3	0,6	2,4	2,1	2,2	1,8	1,8

Zdroj: (MF ČR, 2018. vlastní zpracování)

2.2.2 Kritérium stavu veřejných financí

První podmínku je nepřekročení schodku veřejných financí o více jak 3 % HDP. Česká republika tuto podmínku v roce 2017 splnila, kdy sektor vládních institucí hospodařil s přebytkem 1,5 % HDP. Hlavní roli zde měly daňové příjmy a poplatky za sociální zabezpečení. Naopak výdaje rostly pouze mírným tempem, a tak se podařilo hospodařit s přebytkem. (ČNB a MF ČR, 2018)

Podle očekávání MF ČR (2018) bude přebytek sektoru vládních institucí v roce 2018 na hodnotě 1,6 % HDP. Mezinárodní měnový fond v říjnu roku 2018 zveřejnil informace o 1,5 % přebytku veřejných financí a na rok 2019 odhaduje hodnotu 1,1 %. Mezi hlavní příjmy lze zařadit nárůst příjmů z daně z příjmů fyzických osob, daně z přidané hodnoty a poplatků za sociální zabezpečení. Výdaje jsou spíše běžného charakteru. Investice nadále rostou přiměřeným tempem, avšak podle vývoje měnové politiky v České republice a růstu

úrokových sazeb se předpokládají větší výdaje za úroky ze státního dluhu. MF ČR (2018) odhaduje, že by takto přebytkové hospodaření vládních institucí mělo pokračovat i v letech 2019-2021 a mělo by se pohybovat okolo hodnoty 1 % HDP. Do budoucna se tedy dá očekávat, že Česká republika bude i nadále splňovat tuto podmínku. Saldo sektoru vládních institucí přibližuje přiložená tabulka 2.

Tabulka 2 - Saldo sektoru vládních institucí

Rok	2015	2016	2017	2018 Predikce	2019 Predikce	2020 Výhled	2021 Výhled
Hodnota kritéria	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-0,6	0,7	1,5	1,6	1	0,9	0,8

Zdroj: (ČSÚ, 2018. Výpočet a predikce MF ČR, 2018. vlastní zpracování)

Druhá podmínka nařizuje, že veřejný dluh nesmí překročit hodnotu 60 % HDP daného státu. Před hospodářskou krizí v letech 2009-2012 měla Česká republika veřejný dluh pod hodnotou 30 % HDP. Během krize se ale tento dluh sektoru vládních institucí k roku 2013 vyšplhal až na hodnotu 45 % HDP. Následující roky nastala změna a tento dluh začal klesat. Jedním z hlavních důvodů bylo postupné ožívování ekonomiky a příznivá situace na finančních trzích. V roce 2017 se dluh sektoru vládních institucí snížil na 34,7 % HDP. Podle zprávy ČSÚ (2019) se tento dluh v roce 2018 dostal na hodnotu 33,2 % a Česká republika s velikou rezervou toto kritérium splňuje. Při současné fiskální politice České republiky a příznivých podmínkách na finančních trzích se dá očekávat, že se bude dluh i nadále snižovat a k roku 2021 by měl být na hodnotě 30% HDP. Tato hodnota je poměrně malá vzhledem k podmínkám maastrichtských kritérií. Česká republika patří v Evropské unii ke státům s nejnižším zadlužením, a proto by tuto podmínku měla splňovat i v případě hospodářské krize. (ČNB a MF ČR, 2018)

Tabulka 3 - Dluh sektoru vládních institucí

Rok	2015	2016	2017	2018	2019 Predikce	2020 Výhled	2021 Výhled
Hodnota kritéria	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Česká republika	40,0	36,8	34,7	33,2	31,9	30,9	30,0

Zdroj: (ČSÚ, 2018. Výpočet a predikce MF ČR, 2018. vlastní zpracování)

2.2.3 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Toto kritérium bylo v roce 2017 splněno. Tehdy hodnota průměrné úrokové sazby z dlouhodobých státních dluhopisů dosáhla hodnoty 1%. Průměrná hodnota vybraných tří

států eurozóny přitom byla na hodnotě 1,3%, proto Česká republika s rezervou splnila toto kritérium.

Z údajů ČNB (2019) vyplývá, že Česká republika toto kritérium také splnila, když průměrná úroková sazba desetiletých dluhopisů se za rok 2018 dostala na hodnotu 2,1 %. Vzhledem k důvěryhodnosti české fiskální politiky a finanční stabilitě se v následujících letech neočekávají problémy s upisováním státních dluhopisů a Česká republika by měla i nadále splňovat toto kritérium. (ČNB a MF ČR, 2018)

Tabulka 4 - Dlouhodobé úrokové sazby státních dluhopisů

Rok	2015	2016	2017	2018 Predikce	2019 Predikce	2020 Výhled	2021 Výhled
Průměrná úroková sazba vybraných 3 zemí EU dle kritéria cenové stability	1,8	2,1	1,3	2,0	2,1	1,2	2,1
Hodnota kritéria	3,8	4,1	3,3	4,0	4,1	3,2	4,1
Česká republika	0,6	0,4	1,0	2,1	2,6	3,0	3,3

Zdroj: (Eurostat, 2018. Výpočet a predikce MF ČR, 2018. vlastní zpracování)

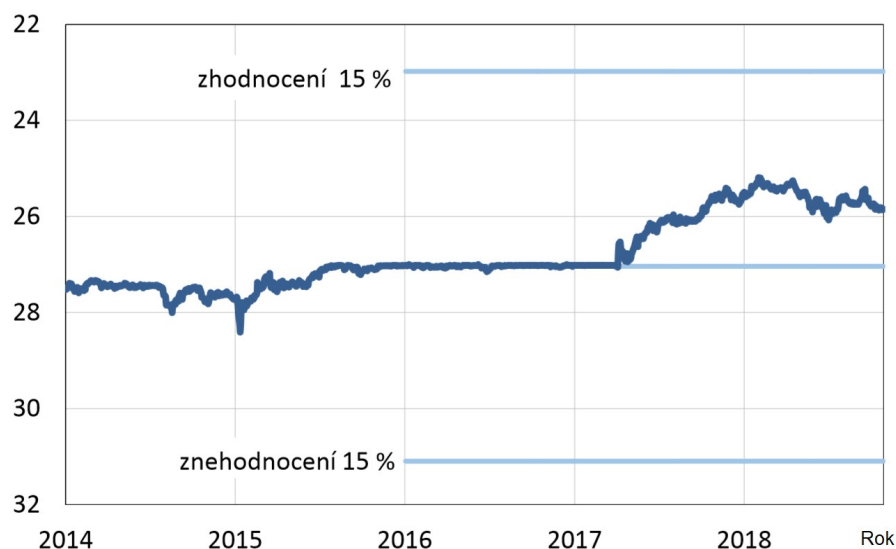
2.2.4 Kritérium stability měnového kurzu

Jak již bylo řečeno v předešlé kapitole, tak vstup do eurozóny je podmíněn dvouletým setrváním v mechanismu směnných kurzů II. Pro úspěšné setrvání v tomto mechanismu je nutné, aby kurz eura vůči domácí měně osciloval maximálně v rozmezí ± 15 % od centrální parity. V roce 2019 se jedná o jediné kritérium, které Česká republika nesplňuje, protože se do ERM II doposud nezapojila

Z následujícího obrázku 2, který byl publikován ČNB společně s MF ČR (2018), je možné vidět, že měnový kurz se pohybuje v rozmezí ± 15 % od centrální parity, která byla nastavena průměrem kurzu v 1. čtvrtletí roku 2016. Od období ukončení intervencí, které prováděla ČNB do dubna 2017, kurz začal do února 2018 lehce posilovat. Dále vlivem změny na devizových trzích, začal kurz od jara 2018 postupně oslabovat.

ČNB a MF ČR (2018) tvrdí, že kurz by měl dále začít posilovat vzhledem ke skutečnosti, že Česká republika má na rozdíl od ostatních států Evropské unie nastaveny vysoké úrokové míry.

Hodnota kurzu CZK/EUR

Obrázek 2 - Nominální měnový kurz CZK/EUR

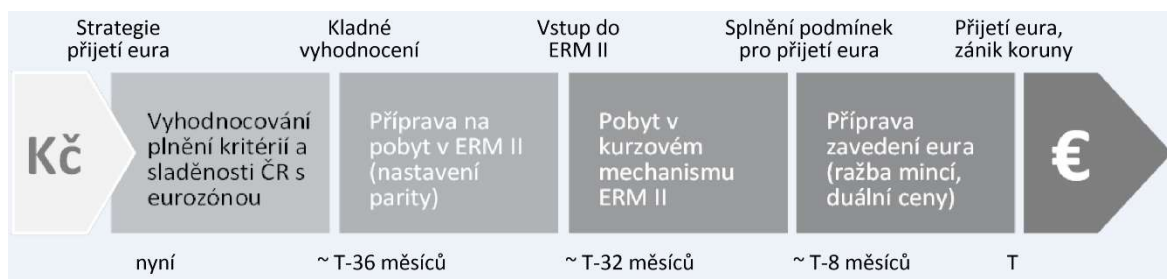
Zdroj: (ČNB, 2018. výpočet MF ČR, 2018)

Česká republika by se nicméně měla do toho mechanismu směnných kurzů zapojit, až po její ekonomické sladění v rámci eurozóny a celkové připravenosti na přijetí eura., aby byla schopna po uplynutí dvou let co nejrychleji euro přijmout. Z grafu je možné vidět, že toto kritérium je splněno, ale Česká republika do toho mechanismu prozatím nevstoupila. (ČNB a MF ČR, 2018)

„ČNB společně s vládou ČR v minulosti opakovaně deklarovala, že v případě budoucího přistoupení ČR k eurozóně není žádoucí delší než minimálně nutné setrvání v kurzovém mechanismu (ERM II), vyplývající z nutnosti splnit příslušné maastrichtské konvergenční kritérium v oblasti kurzové stability. Tento postoj byl součástí Strategie přistoupení České republiky k eurozóně ze září 2003, stejně jako nadále platné Aktualizované strategie ze srpna 2007. Vzhledem k tomu, že minimální požadovaná délka pobytu země v ERM II je dva roky, po kterých následuje zhodnocení splnění podmínek a samotná příprava na zavedení eura, mělo by ke vstupu do ERM II dojít zhruba 3 roky před plánovaným přijetím eura“ (ČNB a MF ČR, s. 7)

Na následujícím obrázku 3 je možné vidět časový plán přijímání eura. Z obrázku je patrné, že Česká republika by měla před vstupem do eurozóny vyhodnotit, zda splňuje všechny konvergenční kritéria, a jestli je ekonomicky sladěná s ostatními státy eurozóny a nebude to pro ní přinášet nějaká ekonomická rizika.

Pokud Česká republika vyhodnotí, že je připravena, tak by se měla přibližně tři roky před zavedením měny připravovat na pobyt v ERM II a s tím spojené nastavení parity. Po čtyřech měsících by měla do tohoto mechanismu vstoupit, kde se musí po dobu dvou let udržet. Po dvou letech by měla být ještě přibližně osmi měsíční pauza pro zajištění příprav zavedení eura. Mezi tyto přípravy patří například ražba mincí nebo nastavování duálních cen.

Obrázek 3 - Časový plán přijímání eura

Zdroj: (ČNB a MF ČR, 2018)

3 Výhody zavedení eura

Tato kapitola pojednává o možných výhodách, které by zavedení eura v České republice přineslo. Jsou zde zahrnuty obecné výhody, které jsou zaměřeny na makroekonomické výhody z pohledu celkové ekonomiky státu. V této kapitole jsou také zahrnuty výhody, které by ocenili hlavně obyvatelé České republiky, jakožto spotřebitelé.

3.1 Snížení rizika měnových krizí

Velmi důležitým faktorem pro přijetí eura je omezení rizik, které jsou spojeny s měnovou krizí. Česká republika si touto krizí prošla například v roce 1997, kdy byl uplatňován fixní kurz české koruny. Tato krize nepříjemně zachvěla českou ekonomikou. Pro malé otevřené ekonomiky, jakou česká ekonomika jistě byla a nadále i bude, je obtížné se takovýmto krizím ubránit. Jednou z možností pro zmírnění nebezpečí krize, kterou nyní využívá i Česká republika, je nastavení plovoucího kurzu¹. Nicméně tento režim pouze zmírňuje riziko. Až přijetí eura může celkově odstranit riziko, které je s českou korunou spjaté. (Fassmann a Ungerman, 2018)

Měnové a finanční krize jsou velmi nákladné pro státní ekonomiky a jakýkoliv náznak krize by jistě zpomalil ekonomický růst. Přijetí eura a tím zvýšená míra bezpečí před měnovou krizí by mohla pro českou ekonomiku znamenat příliv nového kapitálu, který by zapříčinil následný vývoj ekonomiky. (Fassmann a Ungerman, 2018)

Tento velmi důležitý dlouhodobý přínos je v České republice často opomíjen, protože v povědomí lidí je jako měna, která měla v předešlé krizi problémy spíše euro, nikoliv česká koruna. Důležité je, zda se při celosvětové krizi, která se v poslední fázi stala krizí eura, podařilo odstranit příčiny vzniku krize. Relevantních informací není mnoho, ale je zde jistý tlak o zvětšení finančních zdrojů eurozóny, který nastiňuje stálé problémy. (Fassmann a Ungerman, 2018)

Kvůli minulým problémům eurozóny se jedná o kontroverzní výhodu, která je jistě vhodná pro další posouzení. Při zvažování našeho vstupu do eurozóny je tedy důležité zohlednit jak připravenost české ekonomiky, tak také zvážit v jaké situaci se aktuálně nachází eurozóna.

¹ Plovoucí kurz je na rozdíl od pevně stanoveného kurzu, který je pevně stanoven vůči jiné měně nebo koši cizích měn, určen na devizových trzích, které jsou závislé na nabídce a poptávce po určité měně. V dnešní době Česká republika využívá režimu řízeného plovoucího kurzu, kdy kurz je plovoucí, ale centrální banka může využít intervencí jako nástroje pro zabránění extrémním výkyvům. (ČNB, 2019)

Přijetí eura odstraní riziko, které je spojené s českou korunou, avšak riziko krize, které je spojené s využíváním společné měny na území eurozóny, tu bude nadále. (Fassmann a Ungerman, 2018)

3.2 Stabilita měny

Stabilita měny úzce souvisí s předešlou kapitolou. Přijetí eura by mělo zapříčinit větší stabilitu měny. Euro je ve světě uznávanou stabilní měnou, která pro české občany může znamenat stabilitu jejich úspor, a nemusejí se obávat nějakého nepředvídatelného znehodnocení. O stabilitu se stará ECB, jejíž dosavadní výsledky jsou na vysoké úrovni a nejsou zde žádné pochybnosti o budoucím postavení této měny ve světě. (Dědek, 2013)

3.3 Spolurozhodování o měnové politice eurozóny

Vstupem do eurozóny se bude vedení ČNB moci podílet na spoluutváření měnové politiky států eurozóny. Guvernér se stane řádným členem Rady guvernérů Evropské centrální banky. Zde nabude kompetencí, které jsou potřebné pro rozhodování o společném nastavení měnové politiky. Guvernér se již v této radě nebude zajímat o českou ekonomiku, ale bude rozhodovat o měnové politice v zájmu celé eurozóny, která bude po zavedení eura pro Českou republiku důležitá. (Dědek, 2013)

3.4 Tlak na lepší hospodaření se státním rozpočtem

V eurozóně se státy musí chovat podle Paktu stability a růstu, který podle ČNB (2019) nařizuje členským státům udržovat státní rozpočty vyrovnané nebo v přebytku. Při cyklických fluktuacích by neměl členský stát přesáhnout schodek státního rozpočtu o více jak 3 % HDP. Při nedodržení podmínek je státu doporučeno řešení, jak danou situaci řešit. Eurozóna se tímto způsobem snaží zamezit ohrožení vysokou inflací nebo případnou nestabilitu měny, kterou by státy s vysokými schodky státních rozpočtů mohly zapříčinit.

Přijetím eura by se Česká republika zapojila do zmíněného Paktu stability a růstu a musela by dodržovat stanovená pravidla, která jsou pro českou ekonomiku jistě přínosná, neboť stabilní a udržitelné veřejné finance jsou hlavním předpokladem pro úspěšné dlouhodobé udržení hospodářského růstu. (Dědek, 2013)

3.5 Cenová porovnatelnost

Další výhodou je snadná cenová porovnatelnost na společném trhu států eurozóny. Přijetí eura by přineslo spotřebitelům snadnější orientaci v cenách zboží a služeb mezi domácím a zahraničním trhem. Obyvatelé České republiky by nemuseli přepočítávat jednu měnu na

druhou a nemuseli by sledovat stále se měnící kurz. Tato výhoda je velice důležitá například pro spotřebitele, kteří často obchodují na internetu. Lepší porovnatelnost cen by zapříčinila vyšší tlak na výrobce, kteří by byli nuceni snížit ceny a zlepšit kvalitu, aby právě oni vyhráli konkurenční boj. Všechny tyto výhody by mohli využívat čeští obyvatelé po zavedení eura. (Dědek, 2013)

3.6 Levnější cestování

Další nespornou výhodou, kterou by euro přineslo, je levnější a pohodlnější cestování. Při cestě do států platících eurem by se občané nemuseli zaobírat výměnou peněz. To ušetří čas i peníze spojené s hledáním výhodného kurzu a poplatků za směnu. Pokud by se občané rozhodli nakupovat v zahraničí pomocí platební karty, tak by se také nemuseli bát nepříjemných, někdy až přemrštěných, poplatků za směnu měny. Euro je navíc světově známá a akceptovaná měna daleko za hranicemi eurozóny, takže i v jiných státech není problém s jeho využitím. (Dědek, 2013)

4 Rizika a náklady zavedení eura

Vstup České republiky do eurozóny nepřináší pouze již zmíněné výhody, ale také jistá rizika či náklady, které jsou se zavedením eura spojené. Kapitola zahrnuje informace o rizicích a nákladech, které takto významná změna v používané měně přináší. Téma této kapitoly je zaměřeno spíše na možná rizika z pohledu celkového vlivu na chod české ekonomiky a řízení makroekonomického rozhodování jako je například využívání samostatné měnové politiky.

4.1 Zapojení do Evropského stabilizačního mechanismu

Eurozóna a její problémy v období ekonomické krize si vyžádaly vytvoření dvou institucí, které se starají o stabilitu. Jednou z institucí je Evropský stabilizační mechanismus (ESM), druhou je bankovní unie. ESM je záchranný mechanismus finanční pomoci, který je vytvořen pro udržení stability uvnitř eurozóny, kterou by mohla narušovat finanční krize některého z členů. Z historie můžeme vyzdvihnout krizi v Řecku, která jasně poukazuje na důležitost ESM. (Fassmann a Ungerman, 2018)

S touto problematikou se pojí dva odlišné názory. Někdo spatřuje v zapojení se do ESM výhodu a jiní autoři zase jisté riziko. Osobně jsem toto téma zařadil do kapitoly rizik, protože náklady spojené se vstupem do ESM nejsou malé a riziko dalších, mnohem větších nákladů, je poměrně vysoké.

Fassmann a Ungerman (2018) nevidí v zapojení České republiky do ESM velké riziko. Autoři vidí spíše pozitivní přínosy, které členství v ESM přináší. Poukazují na udržení stability uvnitř eurozóny, která je velmi důležitá. Nepřímo poukazují na to, že do krize se může dostat jakákoliv ekonomika, tedy i ta česká, a tak v případné finanční pomoci vidí spíše výhodu než riziko.

Na druhou stranu Dědek (2013) v zapojení do ESM vidí riziko a s tím spojené jisté náklady. Podle dokumentu (2018), který každoročně zpracovává ČNB společně s MF ČR, vyplývá, že zapojením do toho systému by Česká republika musela do čtyř let splatit nutný základní kapitál o velikosti přibližně 48,2 mld. CZK a dále přislíbit další kapitál pro případnou pomoc s mimořádnou finanční krizí členského státu o přibližné velikosti 365,2 mld. CZK.

4.2 Ztráta samostatné měnové politiky

V předešlé kapitole bylo zmíněno, že přesunutí pravomocí na Evropskou centrální banku může být přínosem, jelikož se snaží o udržení stability měny a Česká republika bude moci navrhopvat možné řešení měnové politiky. Nicméně centrální banka bude vždy rozhodovat

ve všeobecné rovině tak, aby se její politika v průměru co nejvíce přiblížila optimu, které je vhodné pro všechny zúčastněné státy a nikdy se České republice nepovede prosadit měnovou politiku, která by na sto procent vyhovovala právě české ekonomice. Z minulosti je možné poukázat na způsob využití devizových intervencí, které ČNB využívala mezi lety 2013 a 2017. Jednalo se o umělé oslabování české koruny tak, aby byla více atraktivní pro zahraniční export, spotřebu a s tím spojený ekonomický růst. (Bartušková, 2017)

Vstupem do eurozóny Česká republika ztratí pravomoci, které ČNB pro naši domácí ekonomiku přináší. Přejde o možné výhody, které jsou s nastavením co možná nejpřesnější monetární politiky spojené. Dokonce bude muset doplatit nesplacenou část upsaného kapitálu, která činí přibližně 4,3 mld. CZK. V současné době Česká republika uhradila pouze 3,75 % upsaného kapitálu, jako příspěvek na provozní náklady ECB. (ČNB a MF ČR, 2018)

4.3 Riziko vnímané inflace

Podle ČSÚ (2019) inflace znamená nárůst cenové hladiny zboží a služeb v čase. Dá se také chápat jako snížení hodnoty peněz. Míra inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen. Inflace se vypočítává z meziročního rozdílu cen spotřebního koše, který obsahuje přes 700 reprezentativních výrobků a služeb. Každý výrobek ze spotřebního koše má přidělenou svou vlastní váhu podle reálného podílu výrobku na spotřebě. Za příklad můžeme považovat výdaje spojené s bydlením, stravou a dalšími každodenními potřebami.

Mnoho lidí se bojí zvyšování cen po zavedení eura. To z příkladů zemí, které již euro přijaly, přímo nevyplývá. Existuje jisté riziko postupného zvyšování cen, které se v historii některých států událo, například zdražování v restauracích, za různé opravy nebo třeba u kadeřníka. Celkově by se jednalo o možné zdražování služeb, které představují pouze omezený podíl výdajů. Na druhou stranu se některé věci zlevnily, takže se nedá přesně říct, že by se po zavedení eura ceny zvyšovaly. Zavedení eura totiž nemá žádnou souvislost s nárůstem cen. Jedná se čistě o finančně neutrální operaci. Ceny a mzdy by se pouze přepočítaly podle přesně určeného koeficientu, aby odpovídaly přepočtu na české koruny. Podle duálního principu by se navíc ceny, v době přechodu, musely uvádět jak v eurech, tak v korunách. (Dědek, 2013)

4.4 Rozdíl ekonomických úrovní a špatná synchronizace ekonomického cyklu

Pro nově vstupující země může být rizikem, když se nachází v jiném ekonomickém cyklu, než státy eurozóny. V takovém případě nemusí být společná měnová politika vyhovující pro vstupující stát a může mu uškodit. Čím více je ekonomika vstupující země odlišná, tím

více může docházet k ekonomickým šokům a k rozdílnému působení monetární politiky. Nízká ekonomická vyspělost je hlavním důvodem nízké cenové hladiny. Jednou z hlavních příčin nízké cenové úrovně jsou nízké nominální pracovní náklady. Z analýzy CMKOS (2015), která využila data z roku 2013, vyplynulo, že průměrné hodinové náklady práce v České republice představovaly okolo 32 % nákladů, které byly potřebné v Německu. V průběhu více jak pěti uplynulých let se Česká republika lehce posunula kupředu, nicméně rozdíl ve mzdových nákladech je zde stále nepřehlédnutelný. (CMKOS, 2015)

Podle Mezinárodního měnového fondu (2018) byl reálný hrubý domácí produkt přepočtený na obyvatele v České republice za rok 2018 na hodnotě 23.090 USD, zatímco v Německu 48.670 USD. Z pohledu parity kupní síly si Česká republika nevede tak špatně, kdy přepočtené HDP bylo za rok 2018 na hodnotě 37.420 USD a v Německu na hodnotě 52.900 USD. Z hlediska připravenosti České republiky pro vstup na společný trh eurozóny je důležité zohlednit obě hodnoty HDP. Reálná hodnota HDP je důležitá, když by se na eurozónu pohlíželo jako na dokonale konkurenční celek, kde si každý spotřebitel může vybrat pro něj nejvýhodnějšího dodavatele bez dalších distribučních nákladů. Vzhledem k distribučním nákladům a prodlení, které je s distribucí spojené, však musí být také zohledněno HDP v paritě kupní síly, protože pro spotřebitele je důležité vědět, kolik statků si může pořídit na území vlastního státu. Takto veliký rozdíl v HDP na obyvatele by se Česká republika měla snažit před zavedením eura snížit, aby rozdílná ekonomická úroveň již nebyla problémem a čeští občané měli stejnou kupní sílu v rámci eurozóny jako občané států s vyspělejší ekonomikou.

Na závěr této kapitoly je dobré zmínit, že pro porovnání rozdílnosti ekonomik byla vybrána vysoce vyspělá země a pro Českou republiku bude velice obtížné těchto hodnot dosáhnout. V eurozóně se nachází několik států s nižším HDP na obyvatele a veliké problémy to nepřináší.

5 Vliv zavedení eura na podnikový sektor

Zavedení eura v České republice může mít velký vliv na podniky. Následující kapitola se věnuje působení těchto vlivů na český podnikový sektor. Vliv může být jak pozitivní, zastoupený hlavně eliminací kurzového rizika, tak také negativní, kdy podniky musí vynaložit dodatečné výdaje, které jsou se zavedením měny spojené.

5.1 Eliminace kurzového rizika

Eliminace kurzového rizika působí pozitivně na všechny subjekty obchodující se zeměmi eurozóny. České společnosti musí při obchodování se zahraničím zvažovat možné změny kurzu během doby dne uzavření obchodu a přijetí platby. Tento čas představuje pro společnost nejistotu a zbytečné riziko. Čím delší je splatnost daného závazku, tím větší riziko to pro společnost znamená. Tyto výkyvy kurzu se mohou pohybovat v rámci procent a společnost se nemůže spolehnout na přesnost zisků a podle toho plánovat budoucí investice. Může se i stát, že společnost na celém obchodu prodělá. Vše by se mohlo změnit po přijetí eura. Podniky by se nemusely starat o možný pohyb kurzu, a tím by se zbavily konkurenční nevýhody oproti firmám, které jsou na území eurozóny a tento problém tedy nemusejí řešit. Tato konkurenční nevýhoda spočívá ve vynakládání nadbytečných nákladů, které jsou potřeba pro zabezpečení rizika, které je s pohybem kurzu spjaté. (Lacina a Rozmahel, 2010)

5.1.1 Zajištění kurzového rizika pomocí forwardu

Jednou z nejběžnějších možností, jak omezit kurzové riziko je využití forwardového kontraktu. Jedná se o bankovní službu, kdy banka v den sjednání stanoví fixní kurz, při kterém se zaváže klientovi prodat nebo od něj vykoupit předem sjednané množství cizí měny. Tento obchod se sjednává na předem daný termín, například za půl roku a obě strany jsou zavázány k dokončení tohoto obchodu. Forward jistě není službou zadarmo, a čím delší je termín toho kontraktu, tím větší riziko to přenáší na banku a ta si samozřejmě účtuje větší poplatky. Poplatky mohou být určitou procentuální částkou z celkové hodnoty kontraktu nebo jsou předem zohledněny v nevýhodnosti kurzu. Již zmíněná eliminace kurzového rizika by tedy pro podniky, které si tímto způsobem zajišťují stabilitu zisků, snížila náklady na zajišťování forwardu. (Ruml, 2008)

Přijetí České republiky mezi státy eurozóny nebude mít zásadní vliv na obchody, které jsou vedeny v dolarech. Dolar je pro český zahraniční obchod také jistě velmi důležitou měnou. Nicméně zajišťování dolarového kurzového rizika je levnější díky likviditě na trhu měnového páru EUR/USD. (Dědek, 2013)

5.2 Eliminace transakčních nákladů

Placení transakčních nákladů je další nevýhodou českých podniků. Firmy, které často přicházejí do obchodního styku se společnostmi využívajícími euro, musejí vynaložit dodatečné náklady a poplatky spojené s touto měnou. Podniky po zavedení eura nebudou muset tyto problémy řešit a mohou ušetřit značný kapitál, který mohou využít při dalším investování do podniku. Veliký přínos to má nejen pro podniky, které spolupracují s obchodními partnery ze zemí eurozóny, ale i pro ostatní, protože euro je uznávanou měnovou jednotkou i za hranicemi eurozóny. (Dědek, 2013)

Zahraniční obchod je pro Českou republiku velice důležitý. Obchodování s podniky ze států eurozóny tvoří veliký podíl na tomto obchodu. Starší odhady ukazují na úsporu mezi 0,28 % a 0,5 % HDP. V dnešní době by se jednalo o úsporu přibližně 14 – 25 uspořené miliard korun pro české podniky. (Pečinková, 2008)

Důležité je zmínit, že tyto úspory se týkají společností, které využívají služeb komerčních bank, které o tyto zisky pochopitelně přijdou. (Fassmann a Ungerman, 2018)

5.3 Eliminace nákladů za vedení více účtů

Firmy vystupující na mezinárodním trhu si také vedou vlastní devizový účet v dané měně. Využívání tohoto účtu k zahraničním platbám a s tím spojené poplatky bývají často větší než při využívání korunového účtu k transakcím v domácí měně. Eliminace těchto nákladů bude však mít pouze minimální vliv na náklady podniků. Největší výhodou je odstranění kurzového rizika, kterému podléhá zůstatek na eurovém účtu. Podniky využívají tyto účty k přijímání plateb a hrazení eurových závazků, aby se vyhnuly kurzovému riziku, nicméně pozdější zůstatek na účtu může být znehodnocen, kvůli pohybům na devizových trzích. (Lacina a Rozmahel, 2010)

5.4 Zjednodušení účetnictví

Účetní operace spojené s kurzovým rizikem by společnosti po zavedení eura nemusely řešit. Účetní by se nemuseli zabírat účtováním, které je spojené s kurzovým rizikem, a tím by mohli ušetřit část svého času a pracovat na něčem jiném. Vstup České republiky do eurozóny by jistě ulehčil práci zahraničním podnikům, které podnikají na našem území. Ty totiž musí vést dvojí účetnictví v eurech i korunách a to pro ně představuje náklady, které by mohly ušetřit. (Dědek, 2013)

5.5 Zvýšení cenové transparentnosti

Využívání jednotné měny by zjednodušilo spotřebitelům porovnávání cen. Ti si poté mohou lépe vybírat mezi konkurenčními výrobky nebo poskytovateli služeb. Došlo by k ovlivnění konkurence uvnitř eurozóny a ta by postupně srovnávala ceny podobného zboží. Nikdy nemůže dojít k úplnému srovnání cen, neboť to záleží na ochotě spotřebitelů vyhledávat nejlepší ceny, dopravních nákladech, kvalitě služeb jednotlivých prodejců a jiných společenských bariérách, mezi které můžeme například zařadit neznalost jazyka. Pro podniky by to na jednu stranu znamenalo větší konkurenci a na druhou stranu mnohem větší trh, na kterém spotřebitelé poptávají zboží a služby. Zvýšená cenová porovnatelnost by přinesla větší tlak mezi konkurujícími si podniky a ty by byly nuceny nabízet své zboží nebo služby za nižší ceny nebo ve větší kvalitě. (Lacina a Rozmahel, 2010)

5.6 Snížení nákladů na obstarání kapitálu

Cena cizího kapitálu je odvozována od úrokových sazeb, které jsou v daném státu nastaveny. Při vstupu do eurozóny se o stabilitu měny stará ECB. Ta zaručuje důvěryhodné makroekonomické prostředí, vzhledem ke své historii a nastavené monetární politice, která se snaží o udržení cenové stability a inflace pod hodnotou 2 %. Právě nízká inflace je podmínkou pro nabízení nízkých úrokových sazeb. Po vstupu do eurozóny se dá očekávat, že právě nízká hodnota inflace bude mít za důvod nízké náklady na kapitál. V České republice tento vliv nebude natolik významný, protože česká koruna má pověst stabilní měny a záměr ČNB je držení inflace na stejné hodnotě 2 %. (Lacina a Rozmahel, 2010)

5.7 Ostatní jednorázové náklady

Všechny instituce budou muset upravit své informační systémy na práci s eurem, aby zajistily hladký přechod k této měně. Důležitou složkou je úprava systému k práci s dvěma měnami a následná spolupráce s ostatními systémy. Upravit bude potřeba také účetní programy, aby dokázaly pracovat s českou korunou i eurem půl roku před zavedením a rok po zavedení eura. Všechny faktury, výplatní pásky, výpisy z účtu a mnohé další dokumenty budou muset zobrazovat částku v obou měnách. Mezi další náklady patří nutnost předělání reklamních materiálů a katalogů, které budou v průběhu zavádění měny zobrazovat obě měny. Později bude nutné předělat všechny reklamní materiály, jídelní lístky, cenovky v obchodech, ostatní ceníky a mnoho dalších věcí na hodnotu v eurech. V období prvních čtrnácti dnů, kdy podle Národního plánu zavedení eura v ČR z roku 2007 dojde k duální cirkulaci měn, budou muset podniky i státní instituce pracovat se dvěma měnami. Tato duální cirkulace přinese nemalé náklady spojené s manipulací a uskladením měny.

Dále to přinese větší tlak na zaměstnance, které to bude zdržovat. Zaměstnanci, kteří pracují s penězi, ať už jde o přijímání nebo výdej, budou muset být proškoleni jak zacházet se samotnou měnou, jak rozpoznat bezpečnostní prvky bankovek nebo jak pracovat s novým softwarem. (Lacina a Rozmahel, 2010)

6 Případová studie

Případová studie je zaměřena na vliv přijetí eura na konkrétní podnik v porovnání s podniky, které mají jinak nastavený export, import a s tím spojené kurzové zajištění. Konkrétní podnik, na který je tato studie zaměřena se oficiálně jmenuje Družstevní závody Dražice - strojírna s.r.o., dále jen DZD.

6.1 Představení podniku

Společnost DZD byla založena roku 1992 a jedná se o dceřinou společnost velké švédské společnosti NIBE Industrier AB. DZD se nachází ve vesnici Dražice, která je součástí města Benátky nad Jizerou ve Středočeském kraji. Tato společnost se zaměřuje na výrobu ohřívačů vody (bojlerů). V tomto odvětví si drží post české jedničky s pokrytím 54 % českého trhu doprovázena italským výrobcem Ariston, který exportuje na český trh a výrobcem Tatramat. Společnost na začátku roku 2018 disponovala celkovými čistými aktivy v hodnotě 883.490.000 Kč a za rok 2017 zaměstnávala 278 zaměstnanců v průměrném ročním přepočtu.

6.2 Import

Hlavní importní složku pro společnost představuje dovoz oceli od slovenské společnosti U. S. Steel Košice. Jelikož se Slovensko připojilo k zemím eurozóny již více než před deseti lety, tak je veškerý obchod s touto společností sjednáván s cenami v eurech. Obchodování se zahraničními subjekty ze zemí eurozóny pro společnost nepřináší výrazný problém, ale zavedení eura v České republice by přivítala, protože by to přineslo zjednodušení obchodu, větší jistotu a celkovou přehlednost v rámci mezinárodního obchodu.

Mezi další dodavatele, který ale nespadá do importní kategorie, lze zařadit českou společnost Feronu. Tento dodavatel je pro DZD velice důležitý, protože snižuje nutnost skladových zásob, jelikož distribuce je zajištěna v rámci jednoho dne.

6.3 Export

Hlavním zaměřením společnosti je český trh, který pro ní představuje největší tržby. Na českém trhu společnost prodejem ohřívačů vody realizuje přibližně 54 % tržeb z celého svého prodeje. Jelikož se jedná o velkou společnost, tak se nezaměřuje pouze na český trh, ale obchoduje se společnostmi z dvaceti devíti států po celém světě. Velikou část exportu tvoří obchod v rámci Evropské unie, ale společnost se nevyhýbá ani obchodování mimo tyto hranice, kde hlavním odběratelem jsou společnosti z Ruska. Export ohřívačů vody pro

společnost představuje přibližně 28% z celkových tržeb. Zbýlých 18 % společnost dosahuje prodejem tepelných čerpadel společnosti NIBE.

Export do zahraničí přináší pro společnost jistá rizika. Jedním z nich je zpětný pře prodej na český trh. Jelikož společnost prodává do zahraničí své výrobky za zvýhodněnou cenu, protože při prodeji využívá mezinárodní dodací doložku Ex Works, která přenáší všechny náklady a rizika spojené s dodávkou zboží na kupujícího přímo v závodě dodavatele. Toto zvýhodnění může představovat až 9 % ze základní ceny určené na český trh. Jelikož poruchovost výrobků, která spadá do záručního servisu a oprav, je na velice nízké úrovni 0,6 %, zahraniční potřeby pro vedení servisní sítě představují 1,5 % a doprava zboží 2 % z celkové ceny, tak může být pro odběratele výhodné vracet tyto výrobky určené pro zahraniční trh zpět do České republiky. Odběratel, který by prodával produkty zpět na český trh, by realizoval zvýšené zisky a měl by výhodu před konkurencí, protože by si ke zvýhodněné ceně připočetl pouze 2 % nákladů, které jsou spojeny s distribucí a nemusel by se starat o náklady spojené s poruchovostí výrobků a vedením servisní sítě. Společnost DZD se proti tomuto jednání chrání využíváním evidence výrobních čísel každé objednávky. Při porušení podmínek společnost využívá možnost zhoršení těchto výhodných podmínek pro importéry nebo s nimi dokonce přestane obchodovat. Společnost DZD využívá této výhodné zahraniční ceny pro snadnější proniknutí na zahraniční trhy a jistou reprezentaci značky za hranicemi České republiky.

Z příkladu exportu DZD do Ruska lze poukázat na problematiku obchodování v cizí měně. Společnost nepřijímá platby od odběratelů, kteří by chtěli platit ruským rublem. To je zapříčiněno nedávnou situací okolo rublu, který si prošel velikou krizí. Jedinou možnou jistotu pro společnost přináší okamžitá platba bez splatnosti, na kterou ale většina odběratelů nepřistoupí. Jelikož se společnosti DZD v tomto odvětví nevyplatí nabízet slevu například 1 – 2 % za splacení závazku ještě v den vystavení faktury, tak přichází o potenciálně nové odběratele. Tento problém je tím větší, čím menší marže se v odvětví využívají. Protože euro je na rozdíl od ruského rublu považováno za stabilní měnu, tak obchodování se zeměmi eurozóny pro společnost nepředstavuje tak vysoké riziko a ztráta zisku je méně pravděpodobná. V případě zavedení eura v České republice by podniky nemusely tento problém řešit a mohly by zvětšit objem exportovaných výrobků do zemí eurozóny, protože tento prodej do zahraničí by přinášel větší zisky než doposud.

6.4 Řešení kurzového rizika v praxi

Dle Václava Michálka, který ve společnosti DZD zastupuje pozici obchodního ředitele, společnost nevyužívá žádného kurzového zajištění, jelikož hodnota exportu do zemí využívajících euro přesahuje hodnotu importu, který je z největší části spojen s nákupem oceli ze Slovenska. To společnosti přináší velikou výhodu a nemusí podstupovat rizika, která jsou spojena s exportem do zemí eurozóny, jelikož mají na bankovním účtu dostatek eur z exportu do zemí eurozóny a po nákupu materiálu ze zahraničí jí ještě část této měny přebývá.

Pro ostatní exportující společnosti, které se nenacházejí v takovéto situaci a problematiku kurzového rizika musí řešit, se nabízí využití forwardového kontraktu. Společnost například sjedná zahraniční obchod v hodnotě 100.000 euro s dobou splatnosti půl roku a při využití forwardu přijde pouze o předem známou část z tržby. To přináší jistotu a podnik tuto přírážku může předem zohlednit v ceně poskytované služby či prodeje výrobku, místo toho aby musela spekulovat na trhu cizích měn, což jistě není vyhledávaným rizikem výrobních podniků. Bez jakéhokoli řešení kurzové problematiky může společnost uzavřít smlouvu a při kurzu 26 CZK/EUR předpokládá příjem 2,6 mil. Kč. Při oslabení české koruny na hodnotu kurzu 27 CZK/EUR samozřejmě může těchto 100.000 euro směnit za 2,7 mil. Kč, ale také se může stát, že česká koruna posílí na kurz 25 CZK/EUR, a tím pádem stejnou částku v eurech smění pouze za 2,5 mil. Kč. V případě využití forwardového kontraktu, pro příklad této bakalářské práce byla využita hodnota poplatku za sjednání forwardu 0,5 % z celkové částky, má podnik jistý příjem 2.587.000 Kč za jakkoliv panujících podmínek na devizových trzích.

V případě importující společnosti využívání forwardu také přináší potřebnou jistotu. Zde se ale jedná o opačný příklad, kdy posílení české koruny znamená pro českého importéra výhodu nižší pořizovací ceny produktu, jelikož cena v eurech zůstane na stejné částce a importérovi bude stačit menší potřebné množství českých korun pro směnu stejného množství eur.

6.5 Vliv pohybu kurzu CZK/EUR

Společnost DZD podle doposud nejaktuálnější veřejně přístupné výroční zprávy za rok 2017 vykazala výsledek hospodaření po zdanění 161.638.000 Kč a tržby z prodeje v hodnotě 1.388.396.000 Kč. Růst tržeb za rok 2017 akceleroval na hodnotu téměř 10 %. Podle této výroční zprávy vyplývá, že pro společnost je výhodnější oslabování české koruny. Při

udržení kurzového závazku ČNB na přibližné úrovni kurzu 27 CZK/EUR, který přestala plnit v dubnu roku 2017, by společnost v růstu tržeb dosahovala až hranice 12 %. Tato situace byla zapříčiněna přebytkem eur ze zahraničního obchodu, které poté společnost směňuje za větší množství českých korun díky takto výhodnému kurzu pro společnost. Již zmíněné nastavení měnové politiky ČNB mezi lety 2013 – 2017 mělo za úkol posílit české exportující podniky, které se na příkladu této společnosti ukázalo jako výhodné.

Slabá koruna je na druhou stranu nevýhodná pro importující podniky. Kdy jsou české podniky vystaveny konkurenční nevýhodě a jsou nuceni nakupovat zahraniční zboží za vyšší ceny, ačkoli pro podniky ze států využívajících jednotnou měnu zůstává cena na stejné hodnotě.

6.6 Přípravenost společnosti DZD na zavedení eura v České republice

Dle slov Václava Michálka je ve snaze každého podniku přijetí eura v České republice, ačkoliv pro české občany to nepředstavuje výhodu, spíše naopak. Společnost je díky veliké orientaci na mezinárodní trhy, a to hlavně na ten v rámci eurozóny, velice dobře připravena na zavedení eura v České republice, protože využívání eura se stalo nedílnou součástí obchodování se zahraničními subjekty. Pro společnost DZD by přijetí eura přineslo zjednodušení obchodování se zahraničím. Ačkoliv společnost do jisté míry neřeší problematiku eura, tak by to znamenalo zjednodušení při exportu do zemí mimo eurozónu, protože se jedná o poměrně stabilní měnu, která by přinesla větší jistotu při obchodování například s USA, jelikož by se riziko přeneslo na kurz EUR/USD, který je díky vysoké likviditě na devizových trzích stabilnější než kurz páru CZK/USD.

V případě podniků, které se orientují na zahraniční obchod a problematiku zajištění kurzového rizika řeší, by to přineslo výrazné zjednodušení celého chodu podniku a větší konkurenceschopnost vůči státům z eurozóny, díky odstranění poplatků, které jsou se zajištěním kurzového rizika spojeny. Na všechny možné dopady bylo poukázáno v předešlé kapitole. Většina českých podniků je díky dosavadnímu obchodování na zahraničních trzích, zejména v rámci eurozóny, na zavedení eura připravena a tuto novinku by podniky jistě přivítaly. Jediným rizikem zůstává nutnost vynaložení vysokých prvotních nákladů, které zavedení eura přináší. Jednou z kategorií podniků, které nemusejí být na zavedení eura připraveny, jsou malé a mikro podniky. Pro ty může z důvodu nízkého kapitálu představovat vynaložení prvotních nákladů existenční problémy.

6.7 SWOT analýza

V této kapitole je vytvořena SWOT analýza, která je zaměřena na silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby, které by zavedení eura v České republice přineslo pro společnost DZD.

6.7.1 Silné stránky

Silnou stránku vstupu do eurozóny pro podnik přináší jistota importních cen. Společnost by měla jistotu v ceně a přesně by věděla jaké náklady pro ní přináší nakupování oceli ze zahraničí, jelikož veškerý výsledek hospodaření eviduje pouze v českých korunách a všechny cizí měny, které získá z prodeje v zahraničí, převádí právě na domácí měnu. Přestože společnost neřeší žádná kurzová rizika, tak právě pohyb kurzu eura je jedním z faktorů, který pro ní přináší nejistotu v pořizovací ceně základní suroviny pro výrobu.

Omezení kurzového rizika je silnou stránkou pro společnost DZD. Při převodu eur na české koruny si nemůže být předem jistá, kolik korun ze směny dostane. Zavedení eura by tuto nejistotu zrušilo a společnost by se nemusela zajímat o pohyb kurzů. Příklad z minulosti je využívání devizových intervencí ČNB, kdy společnost při slabé koruně vykazovala abnormální zisky. Nicméně při opačném pohybu kurzu české koruny, která nastala při ukončení intervencí, společnost prodělávala. Jednotná měna by zamezila těmto velikým výkyvům.

Další silnou stránkou přijetí eura v České republice je snížení transakčních poplatků a usnadnění obchodních transakcí. V dnešní době jsou již poplatky spojené s vedením bankovního účtu v cizí měně minimální, někdy až dokonce nulové, avšak poplatky za směnu cizích měn nulové nejsou. V případě nulových poplatků za směnu měny by se to bankám nevyplatilo a tuto službu by nenabízely. Při přijetí eura jako domácí měny by společnost nemusela vynakládat zbytečné náklady při směně eur za koruny, které potřebuje například ke splacení závazků vůči svým zaměstnancům.

6.7.2 Slabé stránky

Mezi slabé stránky lze jednoznačně zařadit jednorázové náklady na zavedení eura. Pro společnost DZD by zavedení eura přineslo náklady v podobě předělání katalogů, ve kterých nabízí své produkty. Dle slov mého konzultanta může tisk jednoho katalogu přijít například na 60 Kč a v takovém objemu, ve kterém společnost DZD obchoduje, se nejedná o zanedbatelnou částku. Kvůli povinnosti uvádění duálních cen by toto předělání katalogů muselo být dokonce provedeno nadvakrát. Nicméně z pohledu DZD by se tato slabá stránka

dala prezentovat jako jistá příležitost, jak investovat do budoucnosti. Společnost nyní řeší problematiku pohybu kurzu CZK/EUR tím, že své produkty v katalogu prezentuje bez uvedení ceny, protože častá fluktuace kurzu a rostoucí cena oceli se v takto nízko maržovém odvětví odráží na cenové politice podniku.

Další slabou stránku pro podnik představuje pracování s duálním uváděním cen. Společnost bude muset vynaložit náklady na účetní operace, které budou muset být uváděny v obou měnách. Náklady jsou také spojeny s vystavováním faktur, které budou muset obsahovat jak cenu v českých korunách, tak i v eurech. Tyto náklady nepředstavují zásadní problém pro společnost, ale zaškolení zaměstnance pro vedení takových faktur a celkové hospodaření s duální cirkulací měny není automatické a nějaké náklady budou muset být vynaloženy. Stejná situace nastává při předělávání výplatních pásek a ostatních dokumentů, které budou muset být předělány, aby na nich byly uvedeny částky v obou měnách.

Mezi další slabou stránku je možné zařadit náklady, které jsou spojeny s nutností předělání veškerého softwaru, který je nastaven na zpracování dat zadaných v českých korunách.

6.7.3 Příležitosti

Příležitost přináší nastavení měnové politiky ECB, která se snaží o udržení nízkých úrokových sazeb. To by mohlo přimět společnost DZD k využití cizího kapitálu pro investici na zdokonalení technologie, a tím zlepšit své budoucí zisky a konkurenceschopnost.

Mezi další příležitost patří možnost lepší propagace výrobků. V dnešní době takto velická společnost prezentuje své výrobky na mnoha místech od reklam na automobilech, billboardech až po televizní reklamy. Tyto reklamy ale neobsahují ceny výrobků z důvodů častých změn prodejních cen, díky proměnlivosti nákladů vstupů, které společnost nakupuje v cenách uvedených v eurech ze Slovenska. Při zavedení eura v České republice by společnost mohla začít prezentovat své výrobky i s uváděním cen, které by mohlo přilákat více zákazníků.

Zavedení eura může pro společnost DZD zjednodušit proniknutí na mezinárodní trh ještě hlouběji, oslovit nové odběratele, kteří jsou skeptičtí vůči exportérům mimo eurozónu. Důvodem může být například obava o stabilitu společnosti nacházející se na území státu, který nemusí nabízet stabilní podmínky k podnikání. Česká koruna má ve světě ale dobré jméno, a proto by se tato příležitost ani nemusela zmiňovat, ale nějaká společnost může mít nastavená pravidla tak, že neobchoduje s podniky mimo eurozónu.

6.7.4 Hrozby

Mezi hrozbu lze zařadit fakt, že lepší obchodní propojení, které by euro přineslo, může zapříčinit lepší podmínky pro konkurenční podniky, pro které byla česká koruna doposud jistou překážkou v obchodování se subjekty ze států eurozóny. Možné riziko je i v možnosti vstupu zcela nové společnosti do odvětví. Toto riziko, ale díky vysokým vstupním bariérám vstupu do odvětví není až tak vysoké. Mezi vstupní bariéry lze zařadit nutnost vysokého základního kapitálu pro zařízení celého chodu společnosti. Pro tento typ výroby je potřeba pořízení speciálních strojů. Pro lepší konkurenceschopnost je také potřeba investovat do automatizace výroby. Náklady spojené se zajištěním výrobní haly a skladu také představují vysoké procento z počáteční investice. Společnost DZD má v oboru již dlouholetou tradici, ale pro nově vstupující společnost může být obtížné zajištění kvalitní a spolehlivé distribuční sítě. V tomto odvětví je důležité zajistit servisní síť, ať už pro záruční opravy, nebo pro obecný pozáruční servis výrobků. Další povinností je splnění ISO norem, jejichž zajištění může být zdlouhavé a nákladné.

Hrozbu pro podnik představuje scénář, kdy by Česká republika nebyla na zavedení eura dostatečně připravena a zapříčilo by to v České republice ekonomickou krizi. Neochota spotřebitelů nakupovat by společnosti snížila prodeje na území České republiky. To by se přeneslo na ekonomický výkon společnosti, která by musela snížit investice a omezit výrobu, a tím by snížila i výrobu určenou k exportu.

6.8 Shrnutí případové studie

Ačkoliv společnost nevyužívá žádné kurzové zajištění v mezinárodním obchodování, tak z případové studie vyplývá, že zavedení eura v České republice by podniku DZD přineslo větší stálost v cenové politice podniku. Proměnlivost cen materiálu v přepočtu na české koruny, který společnost dováží ze zahraničí, pro podnik přináší nejistotu v pořizovacích nákladech základního výrobního materiálu, který pro podnik tvoří velikou část nákladů. S tím je také spojena problematika katalogové nabídky, kdy společnost neuvádí ceny svých výrobků, právě kvůli vysoké proměnlivosti cen.

Při exportu do zemí eurozóny, které pro společnost DZD představují největší část zahraničního exportu, by společnost přesně věděla jaká je ziskovost prodeje. Doposud pro společnost dlouhá splatnost pohledávek od odběratelů představuje riziko. Možné posilování české koruny v průběhu doby splatnosti pohledávky snižuje zisk společnosti.

Prvotní náklady pro zajištění obchodování v eurech pro společnost nepředstavují velikou bariéru a zavedení eura by společnost přivítala, protože jistota je v podnikání velice důležitým faktorem.

Mezi možnou nevýhodu lze zařadit fakt, že pro společnost DZD zavedení eura nepřinese výhody až v takové míře, jako pro ostatní podniky, které doposud využívají nástroje pro zajištění kurzového rizika. Zrušení těchto nákladů může pro konkurenční podniky znamenat otevření nových možností pro obchodování, které byly doposud nevýhodné.

Dosavadní nevstoupení České republiky do eurozóny nepřináší společnosti DZD velké obtíže a díky bohatým zkušenostem se dokáže orientovat na mezinárodním trhu, zejména na tom, kde se využívá euro. Společnost velmi dobře využívá nižších cen výrobků určených na export. To společnosti přináší větší objem prodeje do zahraničí, a tím si dělá lepší jméno. Způsob této propagace může v budoucnu pro společnost přinést větší zisky, jelikož po zavedení eura v České republice bude mít ještě jednodušší obchodování a možné oslovení nových odběratelů, kterým kvůli opadnutí rizika spojeného s využíváním české koruny bude moci nabídnout výhodnější cenové podmínky.

Přestože společnost neřeší kurzové zajištění, tak by využití forwardového kontraktu mohlo pro společnost přinést větší jistotu. Podle svých plánů a historických zkušeností by mohla zajistit například 80 % odhadované částky, kterou by na konci období směnila za předem stanovený kurz. Zbýlých 20 % procent by si společnost nechala bez nezajištění pro případ, že buď tržby z exportu nebudou tak vysoké, nebo bude potřeba vynaložit nadměrné náklady spojené s importem. Podle přesnosti odhadu se může procentuální rozdělení lišit. Argument, že společnost nemusí řešit kurzové zajištění, protože hodnota exportu do zemí využívajících euro přesahuje hodnotu importu, není správný. Právě proto, že společnost má přebývajících eura, které musí později směnit na české koruny, by měla kurzové riziko řešit, aby při směně většího objemu eur, které získá za delší časové období, nebyl její zisk z exportu závislý na aktuálním kurzu měnového páru CZK/EUR.

Závěr

Na otázku, zda by Česká republika měla přijmout euro, není lehká odpověď. Vstup státu do eurozóny má významný vliv na celkové hospodaření vstupujícího státu a je potřeba zvážit veškeré možné dopady. Jelikož se Česká republika při vstupu do Evropské unie zavázala k přijetí eura, tak je nutné zvážit vhodné načasování, aby zavedení proběhlo hladce a s co možná s nejmenšími vynaloženými náklady.

Podle stanoveného cíle zhodnotit připravenost české ekonomiky a podniků na zavedení eura v České republice bylo na základě informací z bakalářské práce zjištěno, že České podniky jsou díky zkušenostem z dosavadního obchodování s podniky ze zemí eurozóny dobře připraveny a pro většinu podniků by neměly být prvotní náklady překážkou. Veškeré výhody z dlouhodobého hlediska tyto náklady převyšují, a proto by Česká republika v blízké budoucnosti měla euro přijmout. Nicméně Česká republika by toto rozhodnutí neměla uspěchat. Důležitým faktorem pro odložení zavedení eura zůstává nedostatečná sladěnost české ekonomiky s úrovní eurozóny. Podle informací z kapitoly 4.4 bylo zjištěno, že úroveň české ekonomiky ještě není na úrovni vyspělých států eurozóny. Česká republika v porovnání s Německem dosahuje pouze polovičního HDP na obyvatele a to může znamenat sníženou kupní sílu českých občanů na společném trhu eurozóny. V porovnání parity kupní síly již není tak veliký rozdíl, ale stále si Německo vede přibližně o 41 % lépe.

Na stanovenou výzkumnou otázku je vzhledem k zjištěným informacím z bakalářské práce pozitivní odpověď. Z pohledu podniků by se po vynaložení prvotních nákladů jednalo jednoznačně o posun směrem dopředu. Podniky by se staly konkurenceschopnější na společném trhu v rámci eurozóny a znamenalo by to po ně možnost úspor nebo zvětšení zisků. Eliminace nákladů spojených se zajištěním kurzového rizika je bezpochyby jednou z hlavních výhod, které by zavedení eura v České republice pro podniky přineslo. Výhodu při obchodování s podniky ze států eurozóny zavedení eura přináší v podobě jistoty zisků a stálosti cen jak při exportu, tak při importu, kdy se podniky nemusejí obávat nečekaného výkyvu kurzů jednotlivých měn, které by mohly nepříjemně ovlivnit ziskovost z prodejů, či navýšit náklady spojené s importem.

Další vliv přináší zavedení eura přímo na občany, kteří by se mohli obávat nedostatečné ekonomické sladěnosti se státy eurozóny a s tím spojené platové ohodnocení. Po prvotních vynaložených nákladech a následné sladěnosti ekonomik, by to ale pro občany přineslo výhody v podobě lepší porovnatelnosti cen v rámci eurozóny a dokonce i možné zlevňování

cen výrobků, nebo alespoň zlepšení kvality, protože české podniky nebudou handicapovány konkurenční nevýhodou, kterou využívání české koruny v mezinárodním obchodě přináší.

Po opadnutí pocitu ztráty jakési státní identity, kterou pro velkou část českého obyvatelstva česká koruna představuje, ať už z hlediska hrdosti nebo z hlediska historického, by přijetí eura mělo zajistit větší jistotu úspor, díky stabilitě měny a snaze o nízkou inflaci.

Rizikem zůstává nutnost vstupu do Evropského stabilizačního mechanismu. Zapojení do tohoto stabilizačního mechanismu představuje riziko vysokých nákladů a je nutné zvážit, zda výhoda pomoci od ostatních zapojených států, kterou by Česká republika mohla jednou potřebovat, přesahuje náklady spojené se vstupem do ESM.

Zavedení eura by mělo vliv v podobě omezení rozhodovacích pravomocí České republiky na vlastní vedení monetární politiky, kterou ČNB doposud může nastavovat přesně na míru potřebám české ekonomice.

I když se zavedení eura může z počátku zdát velice nákladné, tak z dlouhodobého hlediska se jedná o dobrou investici, a Česká republika by po dostatečné ekonomické sladění se zeměmi eurozóny měla euro zavést.

Seznam použité literatury

FASSMANN, Martin a Jaroslav UNGERMAN. 2018. *Přínosy a náklady přistoupení ČR k eurozóně*. Praha: SONDY, s.r.o. ISBN 978-80-86846-66-8.

LACINA, Lubor a Petr ROZMAHEL. 2010. *Euro: ano-ne?* Praha: Alfa Nakladatelství. ISBN 978-80-87197-26-4.

PEČINKOVÁ, Ivana. 2008. *Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR*. 2. rozš. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-80-7325-138-3.

BARTUŠKOVÁ, Hana. 2017. *13 faktů, které vám řeknou vše o intervencích ČNB*. [online]. [cit. 2019-01-09]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/489618-intervence-cnb/>

CMKOS. 2015. *Vize změny hospodářské strategie ČR 2015*. [online]. [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <https://www.cmkos.cz/obsah/222/vize-zmeny-hospodarske-strategie-cr/14318>

ČNB. 2019. *Dlouhodobé úrokové sazby pro konvergenční účely*. [online]. [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=1&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=375&p_uka=1&p_strid=AEBA&p_od=201801&p_do=201901&p_lang=CS&p_format=0&p_decsep=%2C

ČNB. 2019. *Devizový kurz*. [online]. [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/grafy_form.jsp

ČNB a MF ČR. 2018. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou*. [online]. [cit. 2018-12-28]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2018/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-33673>

ČNB a MF ČR. 2018. *Konvergenční program České republiky*. [online]. [cit. 2018-12-21]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/konvergenčni-program/2018/konvergenčni-program-ceske-republiky-dub-31771>

ČSÚ. 2019. *Míra inflace*. [online]. [cit. 2019-03-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny

ČSÚ. 2019. *Zahraniční obchod ČR* [online]. [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zahranicni-obchod-cr-mesicni-udaje-leden-2019>

ČTK. 2016. *Konec vydávání bankovek 500 euro*. [online]. [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/burzy-a-trhy/rozhodnuto-ecb-konci-s-vydavanim-bankovek-v-hodnote-500-eur-1293035>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Výhody pro spotřebitele*. [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-spotrebitele>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Výhody pro podniky*. [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-podniky>

DĚDEK, Oldřich. 2015. *Členské státy eurozóny*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurozona/clenske-staty-eurozony>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Hlavní principy zavedení eura*. [online]. [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/hlavni-principy>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Náklady a rizika*. [online]. [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/naklady-a-rizika>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Společná strana eurominci*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/spolecna-strana-eurominci>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Vzhled eurobankovek*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurobankovky-a-euromince/vzhled-eurobankovek>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Historie eura*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/historie-eura>

DĚDEK, Oldřich. 2013. *Makroekonomické přínosy*. [online]. [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/makroekonomicke-prinosy>

DĚDEK, Oldřich. 2014. *Maastrichtská smlouva*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/historie-eura/maastrichtska-smlouva>

EUROSKOP. 2018. *Aktuální stav eurozóny*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/744/sekce/aktualni-stav/>

IMF. 2018. *GDP per capita*. [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/ASM/CZE/EURO>

IMF. 2018. *GDP per capita, PPP*. [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/PPPPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/ASM/CZE/EURO>

IMF. 2018. *General government net lending/borrowing*. [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/GGXCNL_NGDP@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/ASM/CZE/EURO

JUSTICE. 2018. *Výroční zpráva DZD*. [online]. [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=52720281&subjektId=443416&spis=99233>

KURZY. 2018. *Vývoj kurzu EUR/USD*. [online]. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=G&V=3&m1=USD&m2=EUR&od=01.01.1999&do=19.12.2018&T=0>

MZV ČR. 2011. *Jak je to s vstupem ČR do eurozóny? Musíme, či nemusíme?* [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/evropska_unie/jak_na_krizi/jak_je_to_s_vstupem_cr_do_eurozony.html

RUML, Michal. 2008. *Zajištění kurzového rizika pomocí forwardu*. [online]. [cit. 2019-03-12]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/173850-zajisteni-kurzoveho-rizika-pomoci-forwardu/>